

MÓJ ŚWIATEK

Tygodniowy dodatek „Kurjera Zachodniego” dla młodzieży

Pod redakcją Cioci Wandy.

O CO MAM PROSIĆ ŚW. JÓZEFA, BY MI PRZYNIÓŚŁ
NAGWIAZDKĘ

BOHATERSKI IGNAS

Była to zima, pamiętna zima 1863 roku. Śnieg padał gęsto i zasypał ślady ludzkich stóp, które przeszły przez las przed dwoma godzinami. W miejscu gdzie leśne drogi rozchodziły się w dwie strony, stała chatka leśnika, a w niej było dwoje ludzi: babka staruszka i dwunastoletni chłopiec.

Leśnik wyszedł z chaty, bo poprowadził przez las powstańców, chcąc im wskazać drogę, która wiodła do miejsca, gdzie zbierał się większy oddział, a żona jego wybiegła do dworu dać znać, że nowi ochotnicy znowu przyszli.

Choć to była dopiero 4 godzina popołudniu, już w chatce było prawie ciemno. Ignas zapalił łuczywo, a babka przystawiła do ognia garnek z obiadem.

Nagle zdawało się chłopczynie, że słyszy jakieś głosy. Nastawił uszu zbladł i szepnął:

— To moskale jadą, babuniu!

Jeszcze chwila straszego oczekiwania, a drzwi rozwarły się z trzaskiem i w progu stanęli dwaj kozacy.

— Hej, którzydzy poszli powstańcy?

Przerażona kobieta nie odrzekła ani słowa, stała jak skamieniała i błędny wzrok utkwiała w żołnierzu.

To wariatka, albo głucha — mruknął drugi kozak i zwrócił się do chłopca.

Wiem — odparł śmiało Ignas, w którego głowie błysnęła jakaś myśl, i wskazał fałszywą drogę.

Weź go ze sobą na siodło — rzekł podoficer — niech prowadzi.

Pojechali a chłopiec wysił: — nim cały las przejeździemy, nasi będą już daleko i już ich nie dogonią.

Nareszcie las zaczął się przerzedzać.

— Stój — rzekł oficer — las się kończy, a ich niema.

— Chłopcze, tyś nam wskazał fałszywą drogę!

Chłopiec milczał.

— Przywiązać go do drzewa i rozstrzelać, zagrzmiał głos komendanta.

I w mgnieniu oka skrępowano biednego chłopca i przywiązano go do drzewa. Już żołdak moskiewski wyciągnął karabin i wymierzył, gdy oficer zawołał:

Zostawcie go, niech go pożrą wilki. I tak w nocy nikt go nie odnajdzie, a do rana zamarznie, bo mróz jest tęgi.

I pojechali, a chłopak został sam jeden. — Gdy ucichł tętent kopyt, chłopak pomyślał.

— Ich już nie dogonią. — Potem prubował uwolnić rękę z więzów, ale była mocno skrępowana. Uczuł jakieś dziwne osłabienie, spać mu się chciało, w myśli stanęła mu babcia i ciepły przypiecek i garnek z kartoflami. Pewno babcia go szuka, ale czy tu dojdzie, ona już tak dawno nie wychodziła z chaty, bo nogami ledwie rusza. Wśród tych myśli senność go ogarnęła, pochylił głowę i usnął, by się więcej nie obudzić.

Nazajutrz rano oddział powstańców znalazł przywiązane do drzewa zmarznięte zwłoki Ignasia. Zginął, ale oddział był uratowany.

P. S. Napiszcie mi, czy potrafiłbyście zachować się tak po bohatersku jak Ignas.

Wacek Hyla.

L E P I E J NIE NASLADUJCIE ICH

Nie mogli doczekać końca lekcji. Co chwila spoglądali przez okno na daleki staw, to znów jeden na drugiego, tylko od czasu do czasu, gdy pan nauczyciel nieco podnosił głos, podkreślając w ten sposób ważność odkrycia Ameryki — chłopcy przestawali się kręcić i niby z wielką uwagą przysłuchiwali się lekcji historii.

— Leonku, czy naprawdę masz? — szeptem zwrócił się Franek do sąsiada.

— Przecie mówiłem ci...

— Bo ja to nie zapomniałem, widzisz?

— Cyt! — ostrzegawczo psyknął Leonek, ponieważ pan zbliżał się w ich stronę.

— ...wielka była radość Kolumba, gdy po tylu wysiłkach, prawie zupełnie wyczerpany i zniechęcony do swoich współtowarzyszy, ujrzał nakoniec ląd... — mówił żywo pan Granowski, starając się barwnym opisem skupić uwagę swoich uczniów. Wielu, mimo ogromnego zainteresowania, jakie wzbudzał zamarznięty poraz pierwszy staw, z zajęciem słuchało lekcji, tylko Franek wciąż się kręcił i tajemniczo porozumiewał z Leonkiem, swoim najbliższym przyjaciелеm.

— Oo, widzisz? — i znów pokazał koniec zardzewiałych łyżew, które po długich targach i zabiegach kupił od Jaśka Falkowskiego.

Nareszcie już lekcje skończone! Ledwie przebrzmiało ostatnie słowo modlitwy, jeszcze nauczyciel nie zdążył powiedzieć „dowidzenia, chłopcy“, a już przyjaciele byli za progiem

szkoły i, jak wichry, pędzili nad staw.

— No pokaż, pokaż! — prosił Franek.

— A ty myślisz, że ja głupi trzymać łyżwy w klasie? Schowałem je pod tamtym kamieniem, widzisz? Ot tam, gdzie ten brzeg taki stromy! — i wskazał palcem aż za most, który wkrótce przebiegli.

— Czekaj, bo się zmęczyłem. A czy lód nas utrzyma, przecie on dopiero wieczorem zamarzy? — nieco niepewnie zapytał Franek.

— No, zobaczymy. Zresztą taki mróz trzyma, że aż miło! Na pewno lód mocny, albo poczekaj: ja już tutaj spróbuje! — i zanim Franek zdążył się zorientować, Leonek spuścił się z wysokiego brzegu i śmiało wzedł na połykującą tafłę lodową. Lód ani drgnął.

— Ooc, widzisz, widzisz! Wsporniale trzyma! Doskonale można będzie się ślizgać — i przejechał na obcasach parę metrów ładnym łukiem.

Staw był olbrzymi. Potężna grobla utrzymywała na dość wysokim poziomie wodę, która napływała do stawu rzeczką, Umanką zwaną. Za groblą młyn wodny, stary, dobry młyn o zmurszałym dachu, zapleśniały od wiecznych kropel wody, co stale obsypywały go perlistą masą, a a nieco dalej — wielka cukrownia.

Już po kwadransie obaj urwipolcie mieli na nogach łyżwy. Leonek dość długo majstrował kluczem, wlasnoręcznie przez siebie zrobionym, starając się, by Franek zauważył błyszczącą stal jego turfów“ nad

czyszczeniem której zmarnował wczoraj tyle popiołu, lecz przyjaciel jego udawał, że wcale nie widzi i nie zadrości tych łyżew; zresztą naprawdę wiede musiał włożyć wysiłku, by sznurkami i jakimś powrozem przymocować co chwila spadające z nóg łyżwy.

Już stanęli na lodzie — trzyma do brze!

Jedno, drugie koło — wspaniale! Prawda: raz lód pękł, ale się nie załamał i nawet można było stanąć wzdłuż długiej szczeliny i nic: lód się nie załamywał.

— Popatrz! już tamci idą — mówił Leonek i pokazał zbliżającą się grupkę kolegów.

— Jabym wolał bez nich, zaraz będą prosić, żebym łyżew pożyczył.. Jeszcze wejdą na lód i załamią! Wiesz co? kropmy dalej na środek, oni tchórze, nie pójdą za nami, do brze?

I wysunęli się na środek stawu. Franek ogromnie się przeraził, gdy lód z hukiem, podobnym do wystrzału armatniego, pękł pod nim, wesoły jednak śmiech znacznie odważniejsze go Leonka dodał mu odwagi. Po chwili lód pękł pod Leonkiem — i znów śmiech.

— Patrz, patrz, jak on pęka! Prawie przez całą długość stawu! Ładnie grzmi, prawda? — rzucił pytaniami oddalający się Leonek. Franek nie chciał być sam, więc ślizgał się tuż za kolegą.

I znów Leonek zagadał:

— Wiesz co? będziemy Kolumbami — staw to ocean, a my płyniemy i odkrywamy nowe lądy. Ja pojedę na prawo od tego stawu, a ty na lewo i na rzece się spotkamy, dobrze?

Franek wstydził się przyznać, że się boi sam ślizgać, więc mruknął coś pod nosem, a Leonek ładnym hordrem poszedł przez sitowie.

Lód dość często pękał z wielkim hałasem, ale ani razu się nie załamał. To dodawało otuchy obu podróżnikom. Lecz obaj po chwili spostrzegli, że nie można zbyt się zbliżyć do sitowia, gdyż tam nietylko pęka lód, ale i woda przez szczeliny wydostaje się na powierzchnię tafli, która pod ciężarem łyżwiarzy ugina się na dużych przestrzeniach.

I spotkali się poza sitowiem.

— No, co, bałeś się? — zaśmiał się Leonek, misternie kaligrafując łyżwami trójkę.

— Niee, a ty?

— Ja? Jeszcze czego! Ani krzywny! Wiesz co? — płyniemy, to znaczy: ja — Kolumb, namawiam ciebie, drugiego Kolumba, byśmy płynęli naszymi okrętami tą oto nieznaną Amazonką — tu wskazał pokrytą lodem rzekę — wgórę, aż do szczepów indyjskich, chcesz?

I znów Franek się zgodził. Ale nie ujechali nawet kilkudziesięciu metrów, gdy lód na Umance, podmywany stałym prądem wody, zaczął często — gęsto pękać, a woda wydostawać się szczelinami.

Czasu nie było ani chwilki do stracenia: Leonek szybko skręcił w bok, i, przebierając nogami jak najprędzej, przebył kilkunastometrową szerokość rzeczki i wyskoczył na brzeg. Franek też nie pozostał w tyle i popędził śladami Leonka.

Właśnie tu był wielki błąd Franka, że chciał prześlizgnąć się w tym samym miejscu, co i Leon. Już pod pierwszym Kolumbem lód porządnie pękł, a pod drugim — a pod drugim od razu się załamał i Franek poszedł na dno, co prawda niezbyt głębokie, ale poszedł z głową w lodowatą wodę, nawet nie krzyknął...

— Uf! — wynurzył się prawie do pasa, odruchowo machnął ręką i — o dziwo! złapał za wystające reb-

wierzby, która w tem miejscu rosła tuż, tuż nad rzeczką i zwisała jedną ze swoich gałęzi nad wodą.

Gałąź była bardzo cienka, Franek czuł, że lada chwila złamie się, a wtenczas on pójdzie na dno i, kto wie, czy ujrzy jeszcze szkołę, pana Granowskiego, matkę — więc krzyczał, ale jak krzyczał!

— Raaatunku! Ojjoj! Gwaatuu!

Tonę! Gwaaaatuu!

Leonek nie mógł zrećznie się poruścić na łądzie, mając na nogach łyżwy, to też upłynęło parę straszliwych sekund, zanim zrzucił z siebie kożuszek i, operując nim, jak liną ratunkową, wyciągnął drugiego podróznika na suchy łąd.

W domu Franek musiał położyć się odrązu pod ciepły koc...

NA CO WYDAŁA BOZENKA SWOJE OSZCZĘDNOŚCI

Bożenka ma dopiero trzy lata. Zna jednak wartość pieniądza. Wie, że wszystko, czego jej potrzeba, tatuś lub mamusia kupuje, kupuje zaś za pieniądze, które nie przychodzą do kieszonki z łatwością. Słyszy nieraz o tem, że aby były pieniądze, trzeba dużo pracować. I tatuś pracuje, dużo pracuje, nie bawi się wtedy z Bożenką, nie pieści jej nawet, choć jej bardzo się chce tego. Nie może tatusiowi przeszkadzać. Skończy tatuś pracę, a wtedy srebrnym śmiechem przy wesolej zabawie zapełni się całe mieszkanie. Tatuś wstaje ożywiony od biurka i wyciąga ramiona do góry. Kupi jej prędko nowe buciki, gdyż te, które ma na nóżkach, są już poposte. Kupi trochę łąkoci. Za skończoną pracę tatusiowi dadzą pieniądze.

Bożenka podnosi nóżkę do góry, ogląda buciki. Rzeczywiście jeden ma już nawet szparkę, przez którą można zauważyć poruszany paluszek. Cieszy się, że będzie miała nowe buciki. Któżby się nie cieszył z każdej nowej rzeczy, z każdej nowej sukienki, z każdej nowej zabawki, słowem, ze wszystkiego co nowe, a więc i z nowych bucików? Tatuś mówi też, że będą łąkocie. I jakież to łąkocie?

Może czekoladka, którą tak lubi? A może pierniczki? A może wisienki w cukrze i śliwki?

Ma już Bożenka nowe buciki, ma ulubione łąkocie, ma kilka zabawek, a wśród nich skarbonkę z otworem do wrzucania pieniążków. Bierze do rączki, ogląda na wszystkie strony. Jak to dobrze! Będzie miała teraz własne pieniążki, za które coś kupi. Tatuś wrzucił już parę i teraz skarbonka przy każdym poruszeniu wydaje odgłosy i szmery niby jakaś duża grzechotka.

Tatuś nie przypuszczał nawet, jak była na czasie skarbonka. Nie wiedział, że już prędko kilka własnych pieniążków bardzo się przyda Bożence. Nie śmiałyby może prosić tatusia lub mamusię o ich pieniążki, aby kupić coś, co jest naprawdę niezbędne. Teraz, mając własne, myśli już tylko o tem, aby jaknajprędzej je wydać, lecz wydać bynajmniej nie na marne.

Ma przecież wielką troskę, która jej nie daje spokoju i nie pozwala bawić tak, jakby tego pragnę. Najukochańsza jej zabawka, lalczka Ala, ma nóżkę złamaną. Biedna, musi bardzo cierpieć. Nie pomaga jej ani tulinie do uderzenia, ani wieszanie

ani owijanie w kołderkę. Nóżka się nie zrasta. Pewno to boli. Bożenka pamięta przecież, jak kiedyś sama upadła i lekko tylko stłukła nóżkę, a jak to ją bolało. Chciałaby więc ulżyć kochanej lalusi.

Nic tedy dziwnego, że skoro tatuś zapytał w pewnej chwili Bożenkę, co

sobie kupi za uzbierane w skarbonce pieniądze, rzekła już zdecydowanie: — Muszę kupić lekarstwo dla Ali. Nóżka jej chora.

Na te słowa Bożenki tatuś nic nie odpowiedział. Przytulił ją tylko mocno do siebie i ucałował gorąca za jej dobre serduszko.

Odpowiadam na Wasze listy

DZIDZIA BARONÓWNA, DANKA KAC PERKÓWNA, BOŻENKA CHAJDASÓWNA, w-m. Przyjmuję Was b. chętnie do Rodzinki. Wy ze swej strony starajcie się spełnić wszystkie obowiązki, które ciążyą na członkach naszej gromadki.

HALA SOLTYSIKÓWNA. w-m. Pomimo że Twój braciszek nie należy do Rodzinki będziesz go mogła przyprowadzić na naszą zabawę.

ZENIA i BASIA OPIELAKÓWNE, Będzin. Dziękuję Wam za obietnicę, że będzieciecie stałe pisywały do mnie. Nie wątpię, że obietnicy dotrzycie.

WACEK HYLA w-m. Przepraszam Cię, że w poprzednim n-rze naszej gazetki nie odpowiedziałam na Twoje pytanie. Zapewnić stało się to przez moją nieuwagę. Łamigłówki hadsyłaj. Opowiadanie Twoje za mieściłam, czy sam je ułożyłeś, czy też na podstawie przeczytanej książki? Nadesłlij następnie.

NIUSIA LINKFELDÓWNA w-m. Zmar twiłam się Twoim wypadkiem, napisz mi szczegółowo, jak do niego doszło. Mam nadzieję, że do świąt już wszystkim będzie dobrze a po świątach spotkamy się na zabawie. Dziękuję Ci za to, że dawałaś do czytania „Mój Świątek“ innym dzieciom przebywającym w szpitalu.

HALINKA I JANUSZEK MĘDRKOWIE w-m. Zagadkę Waszą umieszczę. Staram się odpowiadać na każdy list, lecz czasami braknie mi miejsca. Czy nie uważasz, Helenko, że nowozapisani członkowie Rodzinki mają pierwszeństwo przed starymi w otrzymywaniu odpowiedzi? Za całusy Dziękuję Wam.

WANDA METELÓWNA w-m. Do grupy młodszych zaliczona zostałaś przez pomyłkę. Odpowiadam na listy w miarę posiadanego miejsca w gazecie.

KRYŚIA LUBIEŃSKA, Będzin. Mam

dwa listy od Ciebie, na które odpowiadam. Staraj się wysyłać list najpóźniej do środy każdego tygodnia, a wtedy odpowiedź ode mnie jest prawie pewna. Za gotowość deklamowania wiersza razem z Renią na naszej zabawie b. Ci dziękuję. Bardzo ładnie z Twojej strony, że pomyślałaś o biednych dzieciach i wraz z Mamusią okazujesz im pomoc. Dla Rodziców i Babcji łączę ukłony Januszka całuję, Ciebie też.

RENIA WIECZORKÓWNA, Będzin. Powieść zacznę drukować, być może już przed świątami. Logograf nadesłlij. Przypuszczam że w Waszej organizacji wspólnie uradzićie w jaki sposób przyjąć z pomocą biednym dzieciom. A może byś poszła za przykładem Krysi?

WŁADZIA NOWAKOWSKA w-m. Za zagadki dziękuję, nadsyłaj dalsze.

RYŚIEK BEDNARSKI. Niwka. W gazecie naszej podam dokładny adres miejsca, gdzie odbędzie się nasza zabawa, to też z pewnością będziesz mógł przybyć na nią. Prawdziwie mnie ucieszyłeś obietnicą że będziesz się starał o nowych Czytelników „Mojego Świątka“ i nowych członków naszej Rodzinki.

Tadzio Metel, Zdzisia Stępniońska, Janka Lękowska, Janka Nocoń, Basia Bochenek, Stasia Wysocka, Oleńka Rodziewiczówna, Genia Grabowska, Klimcia Marcówna — wszyscy z Sosnowca oraz Janek i Wirusia Morysowie z Dąbrowy. Dziękuję Wam za listy i przesłane pozdrowienia i nawzajem ja Wam przesyłam jak również wszystkim, którzy nadesłali listy do mnie.

UWAGA! Na wiele listów nie zdołałam odpowiedzieć z powodu braku miejsca. Przepraszam Was za to moi Kochani. Napisz do Was w następnym numerze „M. Świątka“. **Basiu B.** z Będzina nie gniewaj się na mnie!

